

САБАҚТА ЮНИТТИҢ КОМПОНЕНТТЕРІН ҚАЛАЙ КЕШЕНДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА БОЛАДЫ?

Мастер -класс

ЖАНАР АМРИЕВА

*Орыс тілі және орыс әдебиеті мұғалімі,
Нұр-Сұлтан қ НЗМ, ҚР*

- **Ол нені білдіреді?**
- **Бізге ол не үшін керек?**
- **Оған қалай қол жеткізуге болады?**
- **Қандай нәтижеге жетеміз?**

КОНЦЕПЦИЯ деген не?

Концепция- уақыттан тыс және кеңістіктен тыс, әмбебап, абстрактылы, бір-екі сөзбен айқындауға келетін ұйымдастырушылық идея.

IB MYP Guide Language A, Sciences

Концепцияға негізделген оқу жоспарының құрылымы, ұстаздардың академиялық пәндердің концептуалды құрылымы барын көрген кезде жүзеге асырылады.

МҰР: Принциптерден тәжірибеге дейін

Концепция ой-өрісті
дамытып, білімнің кең
ауқымын қамтып,
білімнің терең түсінуіне
ықпал етеді

Лин Эриксон (2007)

САБАҚТА ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛУ БАРЫСЫ

9 сынып. Юнит «Салт-дәстүр мен қоғам»

Сабақ тақырыбы: А. Островскийдің

«Бесприданница» пьесасындағы Кнуров, Вожеватый және Паратовтың бейнелері

Басты
концепция:
Көзқарас

Пәндік
концепциялар:
**Мінез
Сөйлеу
әрекеті**

Оқыту тәсілдері

Концептуалды, өзекті және нақты сұрақтарды тұжырымдау.

Тапсырма

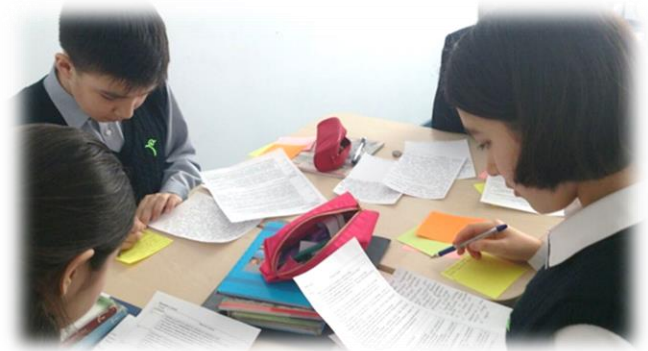
Юнит концепцияларын қолдана отырып, тақырып бойынша екі фактіге негізделген және екі концептуалды сұрақ құрастырыңыз.

КОНЦЕПТУАЛДЫ СҰРАҚТАР

Лариса Огудалованың кейіпкері арқылы автордың позициясы қалай көрінеді?
Ларисаның туындаған жағдайға көзқарасы қаншалықты дұрыс?
Саудагер кейіпкерлердің мінез-құлықтары Лариса Огудаловаға деген көзқарасы арқылы қалай ашылды?

ФАКТИГЕ НЕГІЗДЕЛГЕН СҰРАҚТАР

Кейіпкерлерді сөйлеу мәнеріне қарай қандай категорияларға бөлуге болады?

Пәндегі концептуалдық түсінікті қалай дамытуға?

- 01** Концептуалды, фактіге негізделген және пікірталас мәселелерін құрастыру.
- 02** Мәтінде концепциямен байланысты іздеу (сюжетте, көркемдік ерекшеліктерде және т.б.)
- 03** Мәтін не екі мәтінді басты концепцияның көмегімен талдауға болады.
- 04** Мәтін құру барысында концепцияларды қолдану.
- 05** Эссе және шағын жобалардың атауында концептуалды сұрақты қолдану

Оқушының «Автор Чеховтың «Ионыч» оқиғасындағы дөрекілік пен бақуатты мәселесіне көзқарасы қандай? » тақырыбындағы эссе жұмысынан үзінді

«Бақуаттылар - ой-өрісі жабық және тар адамдар, олар ойлау қабілетін әлдеқайда бұрын қолдануды тоқтатқан. Чехов шығармаларында бақуаттық мәселесі жиі көтерілді, өйткені жазушының қиын жастық шағында, земство ауруханасында дәрігер болып жұмыс істеген кезінде, бақуаттылықпен жиі кездесіп, қоғамның моральдық деградациясына өз көзімен куә болды.

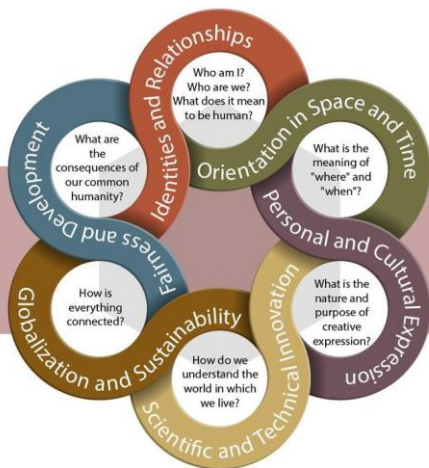
Сондықтан, «Ионыч» әңгімесінде Чехов кейіпкерлерінің терең образдарын жасай отырып, өзінің бақуаттылыққа теріс көзқарасын білдіреді, оның жеке тұлғаның құлдырауына және адамның бақытсыздығына әкеліп соғатының айтады»

ҚОРЫТЫНДЫ

Барлық сабақтар концептуалды бола алмайды, себебі кейде білімді концепцияны тұрғысынан емес, нақты пәндік ұсынымдар арқылы қарау керек.

Сабақтарда концептуалдық түсінікке жету үшін концептуалдық оқытуға негізделмеген сабақтардан жинауға болатын *фактілер (пәндік) болуы керек.*

Концептуалды және концептуалды емес сабақтарды үйлестіруі дұрыс болады.

GLOBAL CONTEXTS

2

**Іс-әрекет кезінде зерттеу жүргізу
«Сабақта ғаламдық мән-мәтінді қалай
жүзеге асыруға болады?»**

МӘН-МӘТІНДІ БІЛІМ БЕРУ ДЕГЕН НЕ?

Білім беру мән-мәтіні - бұл оқушыларға білімнің маңызды және өзекті болуы мақсатында жасалатын жағдайлар, оқиғалар.

Мән-мәтін аудиторияның жеке қызығушылықтарына сәйкес келу керек, сондай-ақ олардың болашағына байланысты болу керек.

Мән-мәтінді оқыту білімді нақты өмірмен байланыстырып қана қоймай, сонымен қатар білімнің өмірде практикалық қолдануына белсенді ықпал етеді.

MUR: Принциптерден тәжірибеге қарай

САБАҚТА ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАДЫ:

Шығарманың мазмұнын қолдана отырып, ғаламдық мән-мәтін арқылы концепцияларды интерпретациялау

Зерттеу мәселелері:

- Шығарманы әртүрлі ғаламдық мән-мәтін көмегімен қалай зерттеуге болады?
- Осылайша қандай жаңа түсінік қалыптастыруға болады?
- Бұл түсінікті шын мәнінде қалай қолдануға болады?

Юнит «Тіл дамыту арқылы мәдениетті сақтау».

Сабақтың тақырыбы: ғаламдық мән-мәтін арқылы Б.Момышұлының «Біздің отбасы» шығармасын зерттеу.

Рефлексия. Эссе (ой толғау): шығарманың мазмұнын ғаламдық мән-мәтін негізінде қарастырғанда қандай жаңа ой қалыптастырдыңыз? (Мен не көрдім? Мен нені түсіндім? Мені таң қалдырған не?)

Тұлға
және
қарым-
қатынас

Жеке және
мәдени
көзқарас

Әділеттілік
және даму

Ғылыми-
техникалық
жаңалықтар

Жаһандану
және тұрақты
даму

Кеңістік пен
уақыттағы
бағыт-бағдар

Ғаламдық мән-мәтін: тұлға және қарым-қатынас (өмір сүру салтын таңдау). Негізгі түсінік: мәдениет

Сұрақтар: Отбасындағы қарым-қатынас шығармада қалай құрылған? Оны қазіргі уақытпен қалай байланыстыруға болады? Өзіме жақын не бар? Болашақта нені қолдануға болады? Неліктен? Не ұнайды? Не ұнамайды? Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Ғаламдық мән-мәтін: уақыт пен кеңістіктегі бағыт-бағдар. Негізгі түсінік: мұра

Сұрақтар: Шығармада суреттелген салт-дәстүрлер қаншалықты өзекті? Егер ескі, өзекті емес болса, не себептен? Қазіргі уақытта қандай жаңа дәстүрлер пайда болды? Басқа дәстүрлердің әсерінен қандай жаңа салттар пайда болды. Өзіңіз жаңа дәстүрлерді ұсыныңыз. Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Ғаламдық мән-мәтін: ғылыми-техникалық жаңалықтар (салдары және жауапкершілік)

Сұрақтар: Ғылыми-техникалық прогресс халық дәстүрлеріне қалай әсер етеді?

Ғылыми-техникалық жаңалықтардың халық дәстүрлеріне қалай әсер ететініне мысал келтіру. (Көрініс өзгеріп отырады. Оқу-әдеби аспект). Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Ғаламдық мән-мәтін: Жаһандану және тұрақты даму: олардың сақталуы. Жеке басын жоғалту.

Сұрақтар: Жаһандану шығармада пайымдалған салт-дәстүрлерге қалай әсер етеді?

Олар қаншалықты өзгерді? Жақсы, әлде жаман ба? Ұлттық бірегейлікті сақтау қажет пе?

Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Ғаламдық мән-мәтін: әділеттілік және даму: әлеует және даму

Сұрақтар: Әр-түрлі ұлт өкілдеріне қарым-қатынасың қандай? Олар тең құқылы ма?

Бұл жағдай шығармада қалай суреттелген? Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Ғаламдық мән-мәтін: жеке және мәдени көзқарас: көзқарастар жүйесі

Сұрақтар: Ұлттық бірегейлік шығармада қалайша бейнеленген? Қонақжайлылық ше? Қазіргі заманмен салыстырыңыз. Мысалдар, дәлелдер. Қорытындылау.

Шығарма мазмұнын ғаламдық мән-мәтін негізінде қарастыру кезінде қандай жаңа ой қалыптастырдыңыз? (Мен не көрдім? Мен нені түсіндім? Мені таң қалдырған не?)

1. Автордың түпкі ойы мен ғаламдық мән-мәтіннің мазмұнын терең түсінуге мүмкіндік береді.
2. Сыни тұрғыдан ойлау және қарым-қатынас дағдыларын дамытады.
3. Уақыт пен кеңістікті дұрыс айқындауға көмектеседі, яғни жұмыстың қазіргі уақыттағы өзектілігін көруге мүмкіндік ашады.
4. Бір шығармада сіз ғылыммен де, техникамен де, мәдениетпен де байланысты бөлімдерді таба аласыз.
5. «Рухани жанғыру» дәуірінде жас ұрпақтың үйлесімді дамуы үшін қазіргі уақытта өзекті болып табылатын қазақ халқының ұмытылған дәстүрлері туралы білім алуға мүмкіндік береді.

Түрлі концепцияларды интерпретациялау арқылы сіз неліктен тақырыпты жаңа қырынан көрдіңіз?

1. Ғаламдық мән-мәтін стрендтері зерттелетін шығармаларда қарастырылатын маңызды мәселелерге сәйкес таңдалады. Олар оқушылардың **көңілін маңызды мәселелерге** бағыттайды және шығармада **жаңа мүмкіндіктерді көруге** жол ашады, сондай-ақ **жаңа түсініктерді болмыспен** байланыстыруға көмектеседі.
2. Ғаламдық мән-мәтін мен концепциялардың байланысы негізінде шығарманың жаңа мағынасы пайда болады және қазіргі заманмен байланыс орнатылады, бұл бізге **нақты мәселелерді жаңа, дамыған құндылықтар призмасы арқылы** шешуге мүмкіндік береді.
3. Концепцияларды ғаламдық мән-мәтін стрендтері арқылы түсіндіру шығармада көтерілген **біздің заманымыздың өзекті мәселелерін** терең қарастыруға мүмкіндік береді.
4. **Кеңістік пен уақыттан тәуелсіз идеялар** қазіргі заманның **өзекті мәселелерімен** ғаламдық мән-мәтін стрендтері арқылы байланыстырылуы мүмкін

Ғаламдық мән-мәтін бойынша іс-әрекет кезінде зерттеу жүргізудің қорытындысы

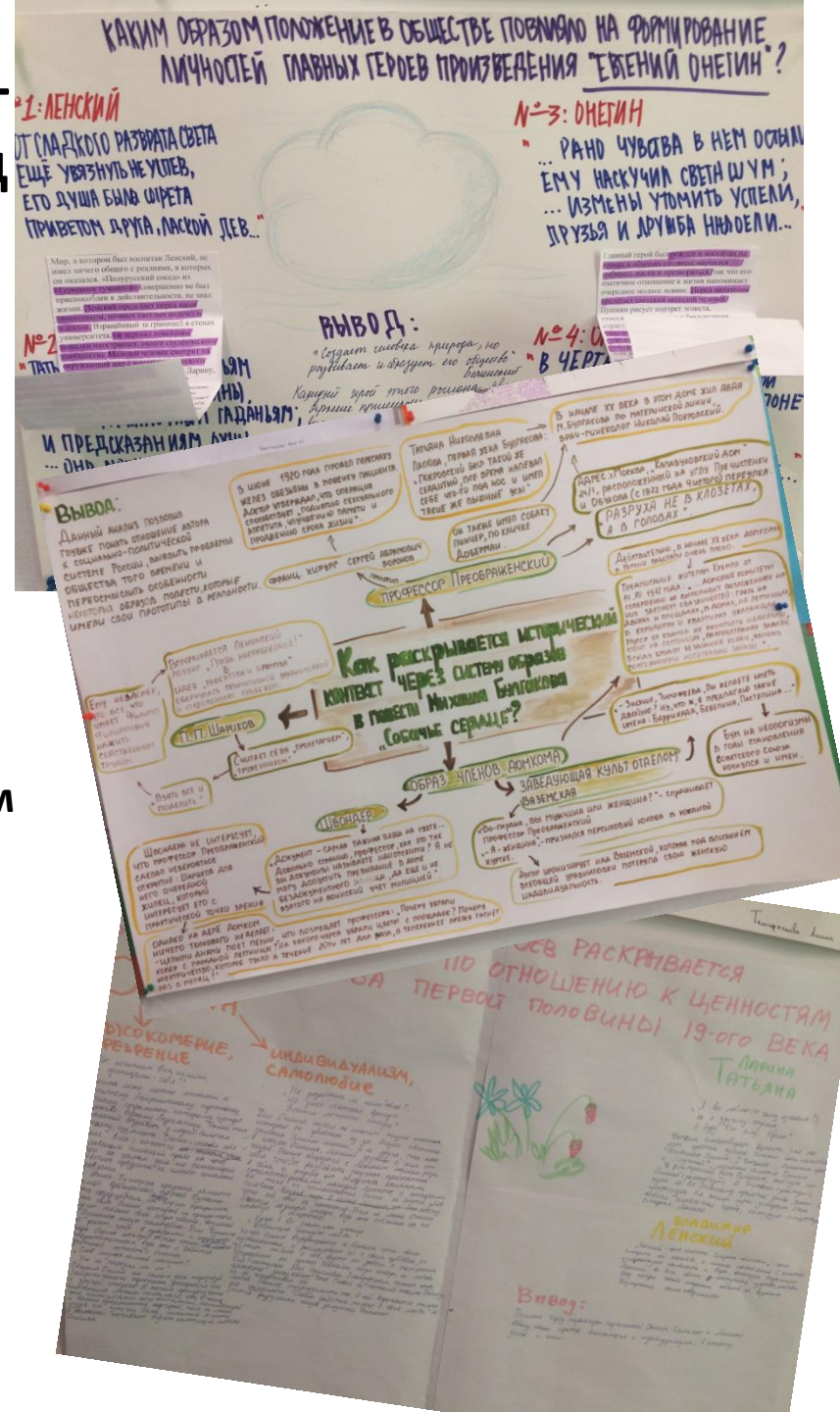
Мұғалімдер әрқашан жаңа ақпарат іздестіруі керек, ескі ақпарат жұмыс істемейді, бұл ғаламдық мән-мәтіннің мәні.

ҒММ-де әдістер мен стратегиялар емес, сыни ойлауға итермелейтін идеялар маңызды.

ҒММ өзіне көңіл аударуға, өзінің әлемдегі орнын анықтауға мүмкіндік берді. Бұрын ғмм көмегімен тек тақырып талданатын.

ҒММ **концептуалды түсінік пен ойлауды басқа бағытта дамытуға мүмкіндік береді**

ҒММ әлемде басқа да пікірлер бар екендігін ескеруге мүмкіндік береді.

3

**Іс-әрекет кезінде зерттеу жүргізу
«Сабақта ATL-дағдыларын қалай тиімді
пайдалануға болады?»**

МАҚСАТТАР

01 ATL-дағдылары юнитте қандай рөл атқарады?

02 Оқу дағдысы мен қолдану дағдысы деген не?

03 Тақырып бойынша дағдыларды таңдауды қалай жүргізу керек(анализ)?

04 Дағдыларды жыл бойынша қалай бөлуге болады?

05 Сабақта дағдыларды қалай белсенді қолдануға болады?

06 Юниттегі басқа компоненттердің көмегімен дағдыларды қалай жан-жақты үйретуге болады? (Қай оқушыға, қай дағдыны қолдану керек екенін айту керек)

АТЛ-ДАҒДЫЛАРЫ – ОЛ МБ БАҒДАРЛАМАСЫ ОРКЕСТРІНДЕГІ БАСТЫ СКРИПКАЛАРДЫҢ БІРІ

Дағдылар белгілі бір заттарға байланысты емес, олар күнделікті өмірде қажет.

Сабақта бір дағды үйретіледі, ал басқа дағдылар әдет бойынша қолданылады.

1/ Дағдыны үйрету мен дағдыны қолдану деген не?

Сабақта оқытылатын дағдыны талқылап, дағды бөлімшелеріндегі мағыналарды интерпретациялау керек; Рефлексия сұрақтары мен көрнекі кестелер арқылы оқытылатын дағдыға назар аудару керек. Іс жүзінде оқушылардың қалай және нені үйренгенін көрсеткен дұрыс.

2/ Сабақта дағдыларды таңдау неге байланысты?

Бөлімге дағдыларды таңдау КР-ға байланысты Бір сабаққа дағдыларды таңдау сабақтың тақырыбы мен мазмұнына байланысты.

3/ Дағдыға үйрену қашан аяқталады?

Дағдыларды өмірде қолдану үшін оларды ойланбай орындайтын деңгейге (автоматизмге) жеткізу керек. Дағдыларды үнемі жетілдіріп отыру қажет.

Юнит: «Қазіргі заманның ғаламдық мәселелері»

Тақырыбы: Менің көміртегі ізім

Дағды: Байланыс

Оқыту әдісі (суб-дағды): ақпаратты белсенді оқып, тыңдап, қажеттіліктеріңізге және өмірлік тәжірибеңізге бейімдеу.

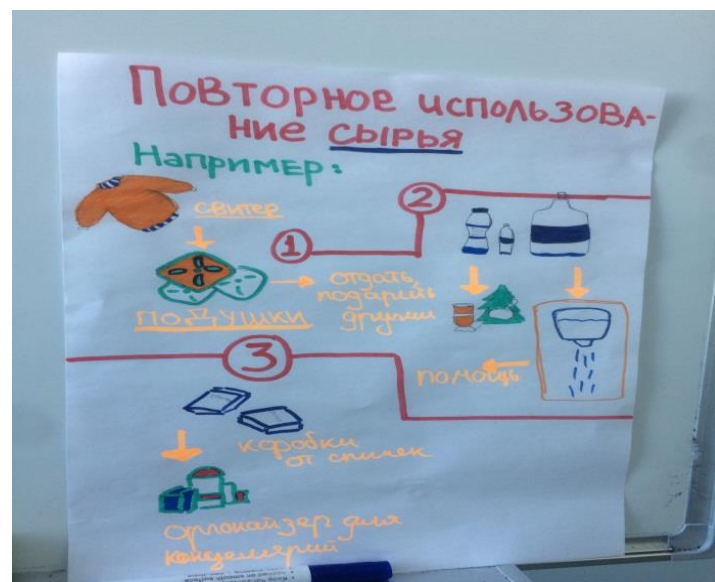
Тапсырма: «Шикізатты қайта пайдалану» мәтінін оқыңыз, осы мәтінге сүйене отырып, сұрақтар құрастырыңыз. Жауабыңыз сіздің қажеттіліктеріңізге бейімделіп, өмірлік тәжірибеңізге негізделуі керек.

Мәтіннен алынған қандай ақпаратты өмірде әрі қарай пайдалану мақсатында түрлендіруге болады?

Оқушылардың дағдыны толық меңгергенін қандай белгілер арқылы білеміз:

сабақта студенттер өздерінің өмірлік тәжірибелеріне байланысты сұрақтар құрастырады және жауап береді;

«Шикізатты өмірімізде қайта пайдалану» тақырыбында кластер құрады, Сонымен бірге әрі қарай өмірде қолдануға болатын «Оқушылардың экологиялық мәдениеті» атты жадынама жазады.

Оқушылар нені үйренеді?

Үзіндіні сахналау үшін мәтіннің өзіне, белгілі бір оқиғаға салынған суреттерге және қосымша мәліметтерге негізделу арқылы вербальды немесе вербальды емес қарым-қатынас дағдыларын қолдануға үйренеді.

Оқушылардың дағдыны меңгергенін қандай белгілер арқылы білесіз:

- вербальды емес қарым-қатынастың әдістерін білу автордың түпкі ойын сахналау, ым, рөлді ойын сияқты әдістер арқылы түсінуге көмектеседі.

АТЛ	ЮНИТ 1			ЮНИТ 2			ЮНИТ 3		
	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР
1 Атигамы Карина	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР
2 Чувицова Айгерим	СР	СР	ВС	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР
3 Байрбек Аиша	ПВ	СР	СР	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	СР
4 Ким Екатерина	ПВ	СР	СР	ПВ	ВС	ВС	ПВ	СР	ВС
5 Мурат Жанар	ПВ	СР	СР	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	СР
6 Тасмаханов Арман	С								
7 Солтанбекова Аиша	П								
8 Токтарова Айтканай	С								
9 Утегенова Инкар	П								
10 Ешкеева Кургану	С								
11 Жумагул Жылмухамед	П								

Сем 2 Навыки коллаборации 10 G

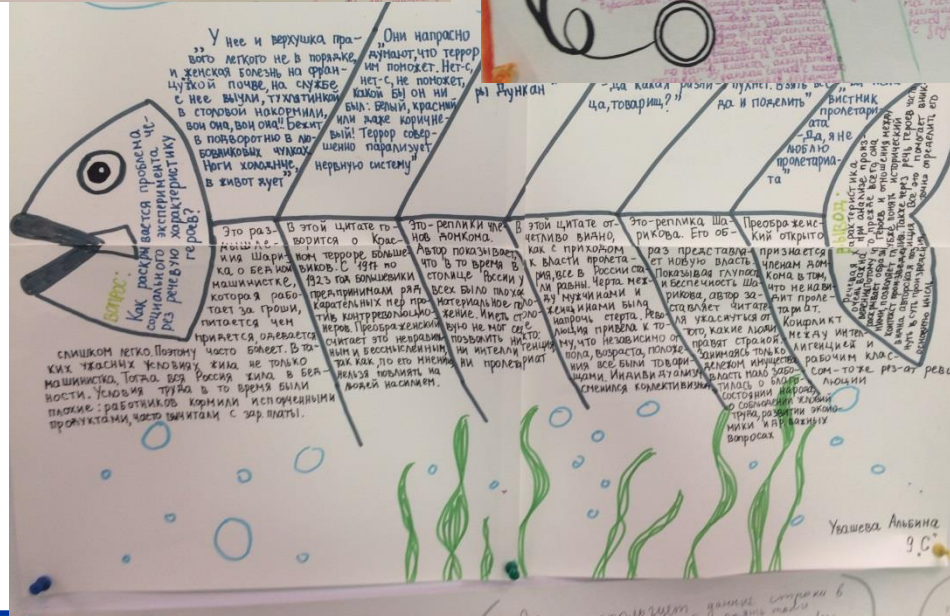
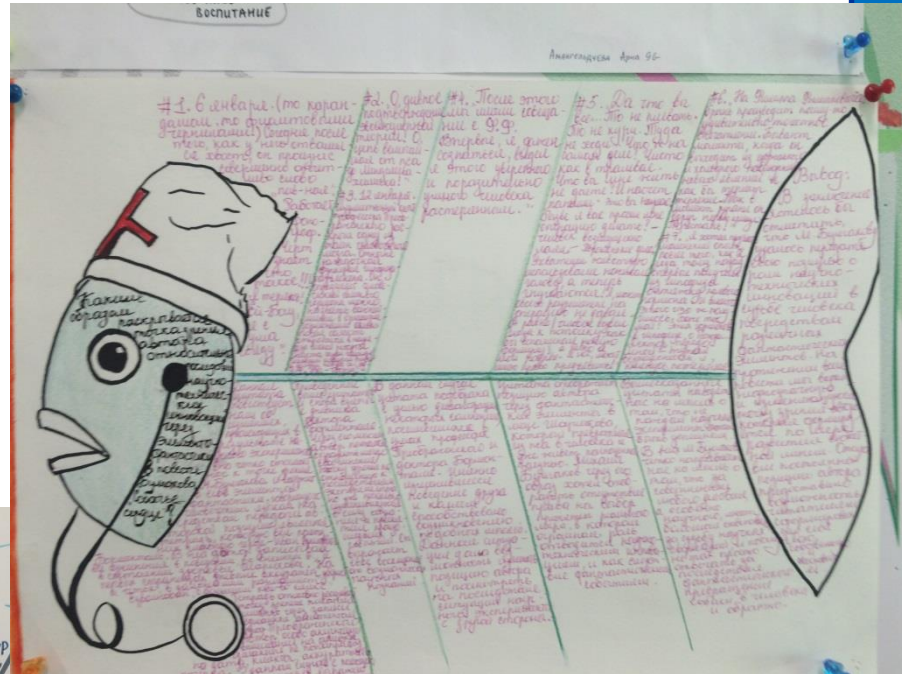
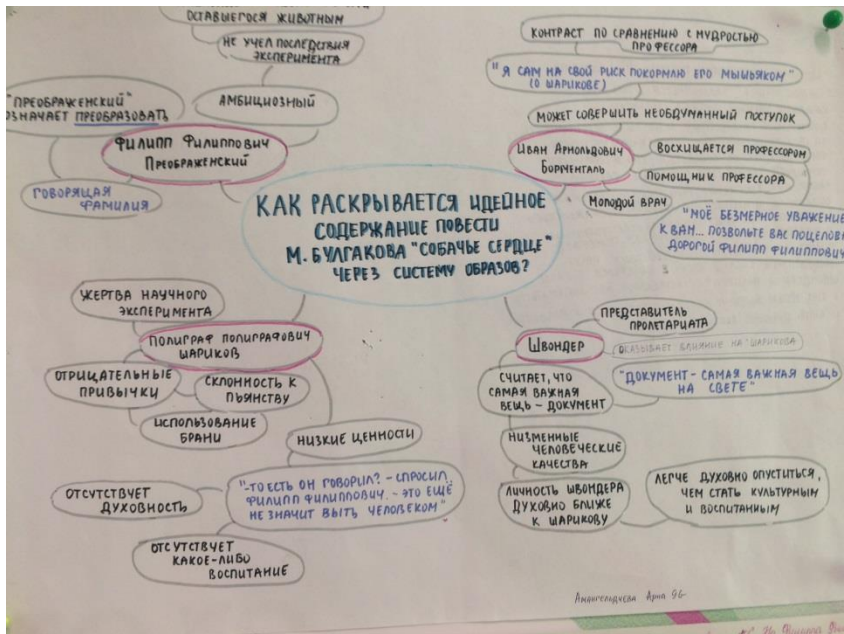
Ф И О	ЮНИТ 1			ЮНИТ 2			ЮНИТ 3		
	ПВ	СР	СР	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	СР	СР
1 ИМАМБЕКОВА ДИАНА	ПВ	СР	СР	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	СР	СР
2 КЕЛИМБЕТОВА ДИАНА	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ	ПВ
3 КИМ РОБЕРТ	ПВ	СР	ВС	ПВ	СР	ВС	ПВ	СР	ВС
4 МУХАНОВ ЗЕИН	ПВ	СР	ВС	ПВ	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС
5 МУСИН ДИАС	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	ВС	ПВ	СР	ВС
6 РАЙМАГАМБЕТ АЙША	ПВ	СР	ВС	ПВ	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС
7 УРГУМБАЕВ ЭЛЬДАР	ВС	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС
8 УВАШЕВА АЛЬБИНА	СР	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС	ПВ	ВС	ВС
9 ЖАНЫБЕКОВА ДИАНА	ВС	ВС	ВС	ПВ	СР	ВС	ПВ	ВС	ВС
10 ЖУМАНОВА АРЕНА	СР	ВС	ВС	ПВ	СР	ВС	ПВ	ВС	ВС
11 ЖУМАТАЕВ ДАМИР	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР	ПВ	СР	СР

Сем 2 Навык коллаборации 9.D

АТЛ	ЮНИТ 1	ЮНИТ 2	ЮНИТ 3
1 Атигамы Карина	ПВ СР СР	ПВ СР СР	ПВ СР СР
2 Чувицова Айгерим	СР СР ВС	ПВ СР СР	ПВ СР СР
3 Байрбек Аиша	ПВ СР СР	ПВ ПВ ПВ	ПВ ПВ СР
4 Ким Екатерина	ПВ СР СР	ПВ ВС ВС	ПВ СР ВС
5 Мурат Жанар	ПВ СР СР	ПВ ПВ ПВ	ПВ ПВ СР
6 Тасмаханов Арман	С		
7 Солтанбекова Аиша	П		
8 Токтарова Айтканай	С		
9 Утегенова Инкар	П		
10 Ешкеева Кургану	С		
11 Жумагул Жылмухамед	П		

Сем 2 НАВЫК КОЛЛАБОРАЦИИ 9.F

АТЛ	ЮНИТ 1	ЮНИТ 2	ЮНИТ 3
1 ИМАМБЕКОВА ДИАНА	ПВ СР СР	ПВ ПВ ПВ	ПВ СР СР
2 КЕЛИМБЕТОВА ДИАНА	ПВ ПВ ПВ	ПВ ПВ ПВ	ПВ ПВ ПВ
3 КИМ РОБЕРТ	ПВ СР ВС	ПВ СР ВС	ПВ СР ВС
4 МУХАНОВ ЗЕИН	ПВ СР ВС	ПВ ВС ВС	ПВ ВС ВС
5 МУСИН ДИАС	ПВ СР СР	ПВ СР ВС	ПВ СР ВС
6 РАЙМАГАМБЕТ АЙША	ПВ СР ВС	ПВ ВС ВС	ПВ ВС ВС
7 УРГУМБАЕВ ЭЛЬДАР	ВС ВС ВС	ПВ ВС ВС	ПВ ВС ВС
8 УВАШЕВА АЛЬБИНА	СР ВС ВС	ПВ ВС ВС	ПВ ВС ВС
9 ЖАНЫБЕКОВА ДИАНА	ВС ВС ВС	ПВ СР ВС	ПВ ВС ВС
10 ЖУМАНОВА АРЕНА	СР ВС ВС	ПВ СР ВС	ПВ ВС ВС
11 ЖУМАТАЕВ ДАМИР	ПВ СР СР	ПВ СР СР	ПВ СР СР

САБАҚТА ЮНИТ КОМПОНЕНТТЕРІН КЕШЕНДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ БОЙЫНШЫ НЕГІЗГІ МЫСАЛДАР

1. Шағын жобалардағы топтық жұмыстарда компоненттерді жүзеге асыру (эйдос-конспект, фишбоун, интеллектуалдық карта және т.б. стратегияларды қолдануға болады). Барлық компоненттер формативті бағалау арқылы бағаланады;

3. Терминология мен юнит компоненттерін қолдана отырып, мәтінді талдау

4. Сұраққа жазбаша жауап: оқушылар жазбаша сұрақтарға жауап береді және ЖК стрендттері мен концепцияларын, академиялық хатты қолданады;

2. Академиялық хат арқылы эссе жазуға дайындық сабақтарында зерттеу сұрағын құрастыруда концепция мен жаһандық контекстті қолдану
(Әйелдер бейнелері шығарма мен кейіпкерлердің өмірлік құндылықтарының өзгеруіне қалай әсер етеді?
(екі мәтін негізінде)
Жұмысты критерийлер бойынша бағалау

5. Сабақтағы кез-келген іс-әрекет, егер мұғалімдер мен оқушылар оларды саналы қолданса, юнит компоненттерін қолдануға ықпал етеді.

ЮНИТ КОМПОНЕНТТЕРІН ҚАНШАЛЫҚТЫ ЖИІ КЕШІНДІ ҚОЛДАНУ КЕРЕК?

Іс жүзінде біз компоненттер кешенді түрде қолданылатын сабақтарды және тек бір немесе екі компонент бар сабақтарды үйлестіреміз;

ОҚУШЫЛАРДЫҢ ӘРІ ҚАРАЙ ОҚУЫНА ЮНИТ КОМПОНЕНТТЕРІНІҢ КЕШЕНДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУЫ ҚАЛАЙ ӘСЕР ЕТЕДІ?

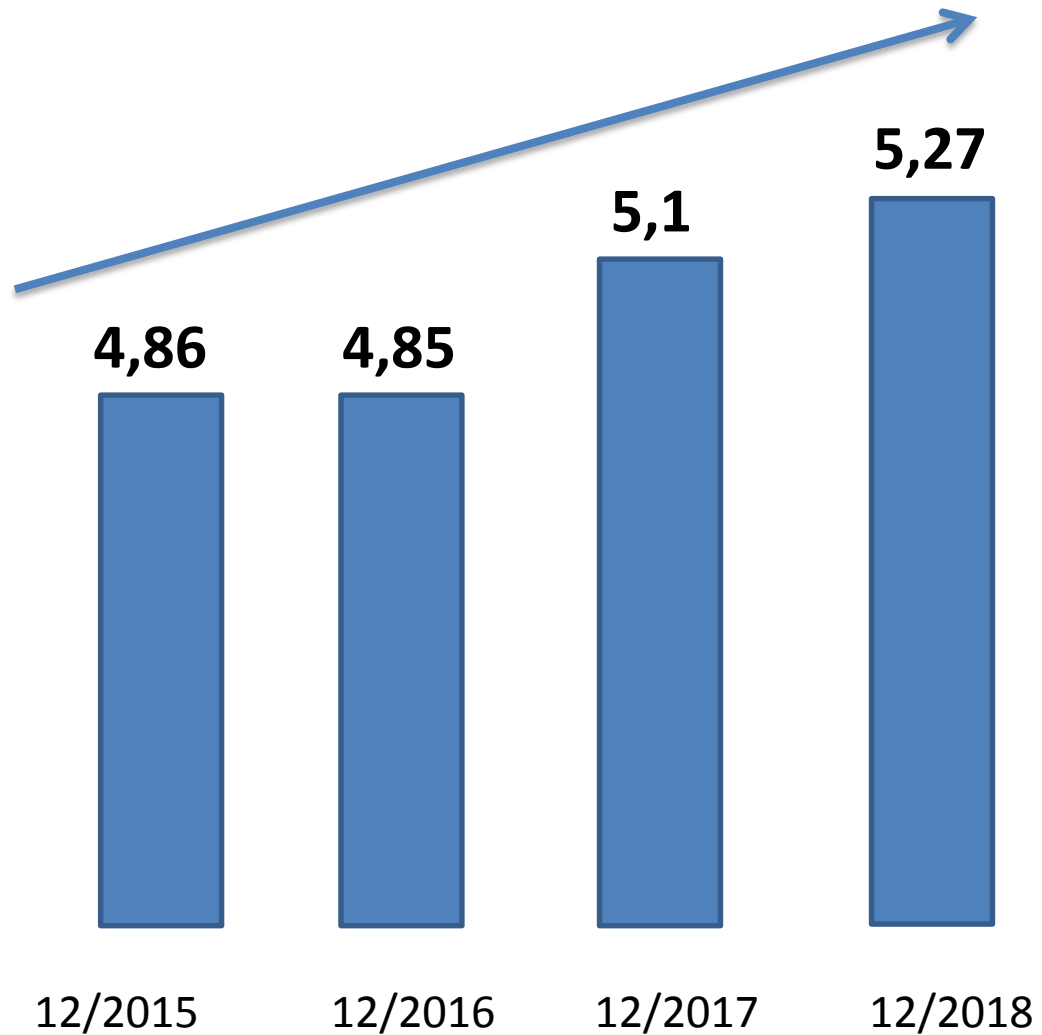
Концепцияларды, ЖК және ATL дағдыларын іске асырылуы *жоғары оқу нәтижелеріне* қол жеткізуге мүмкіндік береді және *DP бағдарламасын игеруге дайындайды*

Оқушының профайлы юниттің компоненттерімен тығыз байланысты, *ХБ миссиясына* алып келеді

Юниттің барлық компоненттері *бағдарламаның компоненттерімен тікелей байланысты*. Мысалы, жеке жоба - бұл МҮР оқушысының юниттің барлық компоненттерін оқуының нәтижесі.

Юнит компоненттерін оқу барысында, оқушылар *ХБ философиясын жүзеге асыруға және қоршаған ортаны терең түсінуге талпынады*.

МҮР ОҚУШЫЛАР ҮЛГЕРІМІНІҢ АРАЛЫҚ НӘТИЖЕЛЕРІ ОРЫС ТІЛІ ЖӘНЕ ӘДЕБИЕТІ ПӘНІ

ОҚУШЫЛАР ҮЛГЕРІМІ 2016-2018 жж

X – төмен деңгейлі оқушылар
Y – орта деңгейлі оқушылар
Z - жоғары деңгейлі оқушылар

Оқушы X	A	B	C	D	IB	KZ
2016	4	3	4	4	4	4
2018	5	5	4	4	4	4

Оқушы Y						
2016	5	6	5	4	5	4
2018	5	5	5	5	5	4

Оқушы Z						
2016	5	6	5	5	5	4
2018	7	6	7	6	6	5

Спасибо за внимание!